PLACERINGSRIKTLINJER

Svenska Byggnadsarbetareförbundets
Pensionsstiftelse

2025-10-14

BYGGNADS

Innehåll:

1 Placeringsriktlinjernas syfte

2 Avkastningsmål och risknivå

3 Investeringsinriktning

- *Normalportfölj och tillåtna avvikelser*
- Tillåtna tillgångsslag
- Räntebärande värdepapper
- Aktier och aktierelaterade instrument
- Hedgefonder och alternativa placeringar
- Valutaexponering

4 Riskhantering

5 Etiska regler

6 Ansvarsfördelning

7 Extern kapitalförvaltare

8 Motparter

9 Depåbank

10 Borgens- och ansvarsförbindelser

11 Rapporter

1 Placeringsriktlinjernas syfte

Vid förvaltningen av kapitalet i Svenska Byggnadsarbetareförbundets pensionsstiftelse (Pensionsstiftelsen) ska tryggandelagen samt Finansinspektionens gällande föreskrifter i tillämpliga delar följas.

Syftet med dessa placeringsriktlinjer är att ange ytterligare regler för hur förvaltningen av Pensionsstiftelsens kapital ska bedrivas för att på ett ändamålsenligt sätt säkerställa ett tryggande av de pensionsutfästelser som Svenska Byggnadsarbetareförbundet (Förbundet) gjort.

Dessa riktlinjer kompletteras med riktlinjer för riskhantering, riktlinjer för internrevision samt riktlinjer för verksamhet som omfattas av uppdragsavtal

2 Avkastningsmål och risknivå

Pensionsstiftelsens uppgift är att trygga de pensionsåtaganden som Förbundet och dess regioner samt Byggnads A-kassa gjort mot de funktionärer som är och har varit anställda.

Målet för kapitalförvaltningen är att inom ramen för en väl diversifierad placeringsportfölj med begränsad risk skapa en god och tillräcklig avkastning som långsiktigt ger Förbundet möjlighet att ta gottgörelse för pensionskostnader. Pensionsstiftelsen ska ha tillgångar som säkerställer tillräcklig likviditet motsvarande ett års pensionsutbetalningar. Avkastningsmålet är en real avkastning motsvarande 2,5 % per år mätt som KPI+ 2,5% (över rullande 3-årsperioder.)

Kapitalbehållningen ska omfatta ett säkerhetsutrymme, överräntefonden, vilket bör motsvara minst 12 procent av pensionsreserven. Styrelsen ska årligen fastställa en normalportfölj utifrån en konsekvensanalys i syfte att tillgodose avkastningsmålet och med stor sannolikhet upprätthålla säkerhetsutrymmet. Se vidare under kapitel 4 hur riskerna ska hanteras.

3 Investeringsinriktning

Den övergripande allokeringen mellan tillgångsslagen utgör den huvudsakliga uppgiften för Pensionsstiftelsens kapitalförvaltning. Genom en aktiv allokering anpassas marknadsrisken i portföljen till rådande marknadsläge och det riskutrymme styrelsen fastställt.

Investeringarna i finansiella tillgångar ska huvudsakligen ske i fonder varigenom en diversifiering inom tillgångsslagen uppnås. Urvalet av enskilda värdepapper överlåts därmed till fondförvaltarna. Val av fondförvaltare blir en viktig uppgift i Pensionsstiftelsens kapitalförvaltningsarbete.

3.1 Normalportfölj och tillåtna avvikelser

Styrelsen ska årligen fastställa en långsiktig normalportfölj med tillåtna avvikelser som fastställer ramverket för marknadsriskerna. Inför detta beslut ska en analys genomföras för att belysa de konsekvenser som detta beslut kan medföra.

Analysen ska omfatta:

- värdering av pensionsskulden

- värdering av tillgångarna

- en normalportfölj med tillåtna avvikelser

- en scenarioanalys

Styrelsen fastställer också de jämförelseindex som tillgångsslagen ska utvärderas mot.

3.2 Tillåtna tillgångsslag

Pensionsstiftelsen får placera tillgångarna i fastigheter och finansiella tillgångar. Med finansiella tillgångar avses aktier, räntebärande värdepapper, skog, alternativa investeringar samt derivat. Investeringar kan också ske i så kallade garantiprodukter, där en viss del eller hela det investerade kapitalet är garanterat att återbetalas vid löptidens slut. Om avkastningen är aktierelaterad ska de redovisas under aktier och på motsvarande sätt om avkastningen är ränterelaterad. För placering i ränte- och aktiefonder gäller att dessa ska stå under Finansinspektionens tillsyn, eller annat lands motsvarighet.

Nedan redovisas vikter för respektive tillgångsslag inklusive avvikelseintervall.

TILLGÅNGSSLAG	NORMALPORTFÖLJ	MIN %	MAX %
SVENSKA OCH NORDISKA AKTIER	25	8	40
UTLÄNDSKA AKTIER	15	5	30
SKOG	10	0	15
ALTERNATIVA INVESTERINGAR	0	0	15
RÄNTEBÄRANDE VÄRDEPAPPER	30	20	70
FASTIGHETER	20	5	25

Målsättningen är att normalportföljen ska ligga fast under en längre tid, dock ska det årligen genomföras en analys av normalportföljens sammansättning mot bakgrund av pensionsstiftelsens åtaganden.

3.3 Räntebärande värdepapper

Räntebärande placeringar får med fördel ske i värdepappersfonder med placeringar i svenska och utländska värdepapper. Dessa fonder ska stå under Finansinspektionens tillsyn eller motsvarande myndigheter inom EU. Placeringar får även ske genom deposit-insättningar och inlåning i svensk bank samt i indexobligationer.

För räntebärande värdepapper gäller limiterna i tabell 2. Procenttalen avser andelar av marknadsvärdet för tillgångsslaget räntebärande värdepapper. Kategori 1 och 2 tillsammans måste alltid utgöra minst 40 % av ränteportföljens marknadsvärde.

Tabell 2 EMITTENT-KATEGORI	EMMITENT/VÄRDEPAPPER	MAX ANDEL PER EMITTENTKATEGORI, %	MAX ANDEL PER EMITTENT, %
1	SVENSKA STATEN, AV SVENSKA STATEN HELÄGT BOLAG/VERK ELLER GARANTERAT VÄRDEPAPPER.	100	100
2	SÄKERSTÄLLDA BOSTADSOBLIGATIONER UTGIVNA AV SVENSKA BOSTADSFINANSIERINGSINSTITUT I ENLIGHET MED LAGEN (2003:1223).	80	25
3	SVENSKA KOMMUNER OCH LANDSTING.	25	10
4	ÖVRIGA EMITTENTER/VÄRDEPAPPER MED RATING LÄGST BBB ENLIGT STANDARD & POOR ELLER MOTSVARANDE.	35	5
5	ÖVRIGA EMITTENTER/VÄRDEPAPPER MED RATING LÄGST BB ENLIGT STANDARD & POOR, BANKRATING ELLER MOTSVARANDE.	10	3

Placeringar får även ske i värdepapper utan formell rating men som bedöms ha motsvarande kreditkvalitet.

Om placering sker i värdepappersfond där värdepapper med lägre rating ingår ska genomsnittsratingen vara lägst BBB. Alt investment grade

Den genomsnittliga durationen för portföljen ska anpassas till förväntad ränteutveckling och allmän ekonomisk bedömning. Den genomsnittliga durationen för den räntebärande portföljen får dock maximalt uppgå till 5 år.

Övriga ränteplaceringar

a) Fordringsbevis med säkerhet av pantbrev i fast egendom inom tre fjärdedelar av senast fastställda taxeringsvärde. När det rör sig om placeringar över 20 MKR, inom 60 procent av värdering utförd av opartisk värderingsman.

b) Fordringsbevis med betryggande säkerhet av borgen såsom för egen skuld (proprie-borgen) till betalning sker.

c) Andra fordringsbevis med betryggande säkerhet bestående av värdehandlingar enligt punkterna a-b.

Max engagemanget per emittent får uppgå till 50 MKR, enligt punkterna a-c.

För avsteg erfordras styrelsebeslut.

3.4 Aktier och aktierelaterade instrument

Aktieplaceringar ska normalt utgöras av placeringar i fonder godkända av Finansinspektionen eller motsvarande organ i annat europeiskt land..

Fondinvesteringarna ska i huvudsak ske i fonder som investerar i marknadsnoterade aktier och har en god riskfördelning på olika branscher och företag. Fonden ska vara väl diversifierad, så att överraskande svag utveckling i enskilt företag eller bransch ej äventyrar den långsiktiga avkastningen.

För avsteg erfordras styrelsebeslut.

3.5 Fastigheter

Placeringar i fastigheter, tomträtter, byggnader är tillåtna. Placeringar kan ske i fonder och andra liknande strukturer med motsvarande underliggande placeringar.

Köp och försäljning av fastigheter samt fastighetsfonder (undantaget likvida UCITS-fonder) beslutas av styrelsen.

3.6 Skog

Placeringar kan ske i fonder och andra liknande strukturer där tillgångarna placeras direkt eller indirekt i skogsfastigheter.

3.7 Alternativa placeringar och hedgefonder

Med alternativa investeringar avses investeringar där avkastningen förväntas sakna samvariation med såväl aktie- som räntemarknaden. Syftet med detta placeringsalternativ är således att begränsa svängningarna i den totala portföljens värdeutveckling.

Alternativa placeringar kan vara ex private equity, ränte- och aktiehedgefonder, diskretionär handel med företagsobligationer samt råvarufond om de är föremål för regelbunden handel och står under tillsyn av tillsynsmyndighet.

Alternativa placeringar omfattar även optionsdelen i indexobligationer som tillhör något annat index än aktie- eller ränteindex, t ex råvaruindex.

Inför investering i alternativa placeringar och hedgefonder ska särskild riskbedömning tas fram utifrån vald investeringsform och dess inriktning och redovisas inför beslut.

Andelen alternativa placeringar och hedgefonder får utgöra max 15 % av tillgångarna.

Riskhantering

4.1 Organisation för riskstyrning

Pensionsstiftelsens styrelse ansvarar ytterst för Pensionsstiftelsens verksamhet och dess riskhantering. Styrelsen fastställer årligen en långsiktig normalportfölj för allokeringen mellan tillgångsslagen. Styrelsen fastställer därtill tillåtna avvikelser.

Styrelsen delegerar det löpande ansvaret för förvaltningen till den inom Förbundets ledning som Förbundets styrelse utsett till ansvarig för ekonomiska frågor (Ekonomiansvarige) inom ramen för denna placeringsriktlinje.

4.2 Risktolerans

Ekonomiansvarige ansvarar för att portföljens allokering hålls inom tillåtna avvikelser. Ekonomiansvarige har rätt att delegera ansvaret för den löpande förvaltningen med motsvarande begränsningar.

En i förhållande till den löpande förvaltningen av styrelsen utsedd Riskhanteringsfunktion ska följa upp att placeringsriktlinjen efterlevs.

Marknadsrisker följs genom att beräkna tillgångsslagens historiska volatilitet och mäta stora nedgångar i avkastningen. Målet för riskhanteringen är att den största förlust som kan förväntas inträffa under ett år inte ska äventyra tryggandet av pensionsskulden. Normalportföljen ska därför utformas så att målet om en överräntefond på 12 % kan upprätthållas med stor sannolikhet under ett år. Med stor sannolikhet avses att målet ska uppnås även i ett scenario då avkastningen på tillgångsslagen är osedvanligt låg och därtill samordnad. Styrelsen godkänner dessa scenarion i samband med att Normalportföljen fastställs.

Vid utformningen av normalportföljen ska tillgångsslagens historiska avkastning, och framförallt risk för dåliga utfall, utgöra grunden för riskbedömningen i portföljen. Tillgångsslagens inbördes korrelation antas av försiktighetsskäl vara 1.

Ekonomiansvarige eller den som denne delegerat uppgiften till, ansvarar för att ta fram ett förslag på normalportfölj med en konsekvensredogörelse där riskerna i förvaltningen framgår inför Styrelsens årliga beslut om normalportföljen

Konsekvensredogörelsen ska innehålla en värdering av det utestående pensionsåtagandet samt dess känslighet för förändringar i diskonteringsräntor. Vidare ska den redovisa kapitalets fördelning på tillgångsslag samt förväntad avkastning och risk, jämte principerna för dessa beräkningar.

Ränterisker i tillgångarna får avräknas mot motsvarande ränterisker vid värderingen av pensionsskulden.

Motpartsrisker begränsas genom att investeringarna företrädesvis sker i fonder. Vid direktinvesteringar i finansiella värdepapper ska handel ske med aktör som har tillstånd enligt lag (2007:528) om värdepappersmarknaden eller motsvarande.

Likviditetsrisken ska begränsas så att Pensionsstiftelsen vid varje tillfälle har likvida tillgångar motsvarande ett års utbetalningar. Bland likvida tillgångar räknas inlåning på konto hos kreditinstitut samt investeringar i penningmarknadsfonder med daglig handel.

4.3 Åtgärder

Ekonomiansvarige, eller den som denne delegerat uppgiften till, ansvarar för att normalportföljen med tillåtna avvikelser beaktas i den löpande förvaltningen. Aktivt brott bör åtgärdas snarast, passivt när det är möjligt under rådande marknadsförhållanden.

Styrelsen kan besluta om avvikelser över längre tid. Vid större ränteförändringar, stora nedgångar i tillgångsvärdena eller andra indikationer på att överräntefonden kan ha påverkats i en omfattning som riskerar måttet ska en ny konsekvensanalys genomföras och Styrelsen informeras.

5 Etiska regler

I förvaltningen ska Pensionsstiftelsen ta etisk hänsyn. En utgångspunkt för placeringarna ska utgöras av de internationella normer som uttrycks i ILO´s konventioner, FN:s Global Compact, FN´s riktlinjer för företagande och mänskliga rättigheter samt OECDs riktlinjer för multinationella företag. Placeringar i företag som systematiskt bryter mot dessa normer och riktlinjer ska undvikas.

Pensionsstiftelsen vill även att företag aktivt ska bidra till hållbar utveckling genom att följa FN:s globala mål för hållbar utveckling. I dessa 17 globala mål ingår även klimatfrågan, rent vatten, djurlivet i hav och på land samt skydd för naturresurser.

Pensionsstiftelsen ska inte heller placera i företag som tillverkar eller på ett väsentligt sätt förknippas med kärnvapen eller biologiska och kemiska vapen. Företag som är involverade i produktion eller hantering av klustervapen och landminor enligt Ottawakonventionen och konventionen om klustervapen ska också undvikas.

Pensionsstiftelsen vill vidare avstå från att investera i bolag eller fonder med bolag där omsättningen överstiger 5% från produktion av tobak och alkohol, produktion eller försäljning av pornografi samt gambling etc.

En särskild kontroll av innehaven jämfört de etiska riktlinjerna ska ske regelbundet genom så kallad screening. För detta anlitas utomstående leverantör.

Om granskningen identifierar bolag som dokumenterat bryter mot uppsatta kriterier så ska det påpekas för förvaltare och hanteras. Beslut ska tas avseende om engagemang ska behållas eller avvecklas samt då ta ställning till konsekvenser av en försäljning. Styrelsen informeras om efterlevnad av de etiska restriktionerna.

Pensionsstiftelsen anser att hänsyn ska tas till ESG-faktorer vid alla investeringsbeslut, och att det påverkar risken och avkastningen på våra investeringar. För att uppnå detta anlitas ESG4Real-certifierade kapitalförvaltare (avser noterade aktier och företagsobligationer och aktiva och indexnära mandat). Certifieringen innebär att kapitalförvaltarna uppfyller uppsatta krav avseende exkludering, normbaserad screening, ESG-analys och integration samt aktivt ägarskap (”engagement”).

6 Ansvarsfördelning

Pensionsstiftelsens Styrelse ska ansvara för följande:

• Årligen, eller vid behov, besluta om placeringsriktlinjer inkl. normalportfölj med tillåtna avvikelser

• Säkerställa att förvaltningen sker i överensstämmelse med placeringsriktlinjerna och gällande lagstiftning

• Utvärdera hur förvaltningen utvecklas relativt fastställda förvaltningsmål

• Beslut om avsteg från riktlinjerna för placeringar i räntebärande tillgångar

• Beslut om direktplaceringar i enskilda aktier

• Beslut om investeringar i fastigheter

• Beslut om ingående av borgens- och ansvarsförbindelser

• Utse en rådgivande placeringskommitté att biträda Ekonomiansvarige i Förbundet

• Besluta om riktlinjer för riskhantering och utse riskhanteringsfunktion samt lämplighetsprövar den som arbetar i funktionen.

• Besluta om riktlinjer för funktionen internkontroll samt lämplighetsprövar den som arbetar i funktionen.

• Besluta om beredskapsplan.

• Besluta om riktlinjer för verksamhet som omfattas av uppdragsavtal.

• Besluta om ersättningspolicy.

Ekonomiansvarige ansvarar för följande:

• Med iakttagande av dessa placeringsriktlinjer, placera Pensionsstiftelsens medel

• Årligen bedöma och vid behov initiera förändringar av dessa placeringsriktlinjer med normalportfölj samt lägga fram det för beslut i Styrelsen

• Besluta om enskilda placeringar och val av fonder eller externa förvaltare och i samband med det försäkra sig om att de etiska reglerna följs

• Löpande utvärdera investeringarnas risk och avkastning

• Planera och följa upp arbetet i placeringskommittén

• Utse en ansvarig administratör

Ekonomiansvarige kan skriftligen delegera hela eller delar av detta ansvar. Styrelsen ska informeras om en sådan delegation.

Ekonomichef ansvarar för följande:

• Att månadsrapporter över förvaltningens resultat och övriga sammanställningar delges Placeringskommitté och Styrelse,

• Rapport avseende efterlevnad av de etiska reglerna

• Löpande administration

• Sammanställning av extern rapportering

• Rådgivande placeringskommitté som biträder Ekonomiansvarige med främst den långsiktiga placeringsstrategin. Kommittén sammanträder minst 3 gånger per år. Mötena ska protokollföras

Riskhanteringsfunktion

Riskhanteringsfunktionen ska utses av styrelsen och vara oberoende i förhållande till den som har fått ansvar att utföra investeringarna Uppdraget ska dokumenteras. Riskhanteringsfunktionen ska ansvara för följande:

- Löpande övervaka och kontrollera att placeringsrestriktioner och limiter som fastställs i denna policy efterlevs och rapportera till styrelsen.

- Rapportera eventuella incidenter som inträffar i förvaltningen till styrelsen.

- Årligen redovisa utfallet av riskarbetet till styrelsen.

Internrevision

Funktionen för Internrevision ansvarar för att utvärdera internkontrollsystemet och andra delar av pensionsstiftelsens förvaltning samt granskar och utvärderar funktionen för riskkontroll.

7 Extern kapitalförvaltare

Pensionsstiftelsen kan anlita en extern förvaltare för förvaltningen av hela eller delar av kapitalet. En extern förvaltare ska vara ett värdepappersinstitut som har finansinspektionens tillstånd för förvaltning av någon annans finansiella instrument, enligt lag (2007:528) om värdepappersmarknaden, eller utländsk institution som har tillstånd liknande det som anges ovan och som står under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ.
Ett uppdrag med extern förvaltare ska grundas på skriftligt avtal. Enligt avtalet ska extern förvaltare åta sig att följa denna placeringspolicy i tillämpliga delar. Avtalet ska särskilt fastlägga hur rapportering av marknadsvärde, avkastning och risker ska ske.
Inför val av externa förvaltare bedöms potentiella förvaltares förmåga att tillgodose Pensionsstiftelsens etiska riktlinjer. Som ett led i detta ska Pensionsstiftelsen i möjligaste mån anlita ESG4Real-certifierade kapitalförvaltare[1] och i de fall ingen relevant ESG4Real-certifierad kapitalförvaltare finns tillgänglig så påtalas detta för de kapitalförvaltare som är med i urvalsprocessen. Pensionsstiftelsen kommer genom Byggnads på ett transparent sätt kommunicera hur stor del av relevant kapital som är förvaltat av ESG4Real-certifierade kapitalförvaltare på hemsidan.
[1] ESG4Real-certifierade kapitalförvaltare uppfyller krav inom ansvarsfulla investeringar som omfattar integration av exkludering, normbaserad screening, ESG-analys och aktivt ägarskap i investeringsprocessen. Kapitalförvaltarnas efterlevnad av ESG4Real är certifierad av en oberoende certifieringsorganisation ackrediterad enligt ISO17065 från ett policy-, process- och rapporteringsperspektiv, vilket ger en tillförlitlig och kontinuerlig kvalitetskontroll. För mer information om kraven i ESG4Real, besök www.riainternational.org (RIA International är den ideella organisation som äger och utvecklar ESG4Real).

8 Motparter

Godkända motparter vid transaktioner med portföljens tillgångar är:
a. Värdepappersinstitut som har finansinspektionens tillstånd för handel med finansiella instrument för annan räkning i eget namn, enligt lag (2007:528) om värdepappersmarknaden.
b. Utländska institutioner som har tillstånd liknande det som anges i punkt 1 och som står under tillsyn av myndighet eller annan behörigt organ.

Transaktioner ska ske enligt principen betalning mot leverans.

9 Depåbank

Portföljens tillgångar ska förvaras hos värdepappersinstitut som har finansinspektionens tillstånd att ta emot värdepapper för förvaring, enligt lag (2007:528) om värdepappersmarknaden.
Andelar i värdepappersfonder registreras normalt hos fondbolag, utan leverans till värdepappersinstitutet.

10 Borgens- och ansvarsförbindelser

Pensionsstiftelsens målsättning är att undvika borgens- och ansvarsförbindelser annat än i mycket speciella fall.

Styrelsen beslutar alltid om sådana åtaganden, och om de ekonomiska villkoren för dessa.

11 Rapporter

Varje månad ska en rapport för Pensionsstiftelsens placeringar tas fram. Rapporten ska visa aktuellt marknadsvärde, anskaffningsvärden och totalavkastning samt avkastningen per tillgångsslag i förhållande till relevanta jämförelseindex. Rapporten ska även mäta risken som standardavvikelse på totalnivå och per tillgångsslag.

Av rapporten ska också framgå den Normalportfölj med tillåtna avvikelser som Styrelsen har fastställt.

Rapporten ska innehålla specifikationen av placeringar inom respektive tillgångsslag. Anskaffnings- och marknadsvärden, samt indexjämförelser ska anges för varje placering.

Månadsrapporten ska löpande delges Placeringskommitté och Styrelse.

Funktionen för riskhantering ska lämna en Riskrapport till styrelsen halvårsvis.